

Warszawa, 12 stycznia 2021 r.

BAS-WAPM-36/21

TRYB PILNY

Do druku nr 867

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Piotr Sak)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2019 r. poz. 1028, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy przewiduje nowelizację ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny¹ (dalej: Kk). W projektowanej ustawie przewidziano nowelizację art. 255a § 2 Kk poprzez dodanie sformułowania odnoszącego się do samodzielnego zapoznawania się z treściami, które są rozpowszechniane lub publicznie prezentowane, w celu popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym. Przewidziano również nowelizację obecnego brzmienia art. 259a Kk przez wykreślenie z niego wyrazów „na terytorium innego państwa”. Zgodnie z obecnym brzmieniem przepisu penalizacji podlegają czyny polegające na przekroczeniu granicy Polski w celu popełnienia na terytorium innego państwa przestępstwa o charakterze terrorystycznym. Wykreślenie wyrazów „na terytorium innego państwa” spowoduje rozszerzenie zakresu penalizacji na zachowania polegające na przekroczeniu granicy Polski również w celu popełnienia na jej terytorium ww. przestępstw.

Projekt przewiduje także zmiany w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego² (dalej: Kpk). Projektowane zmiany w Kpk dotyczą zasad dostępu do akt zakończonego postępowania przygotowawczego, rozszerzenia katalogu podmiotów obowiązanych do zabezpieczenia danych informatycznych, wprowadzenia – w przypadku niektórych przestępstw – uprawnienia organu prowadzącego postępowanie do połączenia zabezpieczenia z obowiązkiem uniemożliwienia dostępu do danych informatycznych, za pośrednictwem których przestępstwo zostało popełnione, modyfikacji zasad doręczania zatrzymanemu postanowienia o zastosowaniu wobec niego

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, ze zm.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 30, ze zm.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SP5.WP.020.562021.....

Data wpływu 15.01.21.....

tymczasowego aresztowania, nowelizacji przepisów dotyczących instytucji listu żelaznego, zasad obligatoryjnego wyznaczania posiedzenia wstępnego, wprowadzenia podstawy prawnej umożliwiającej Ministrowi Sprawiedliwości zawieranie z właściwymi organami państw obcych porozumień o podziale kwot pieniężnych lub rzeczy uzyskanych w wyniku transgranicznej egzekucji kary grzywny lub przepadku.

Dodatkowo projekt zakłada nowelizację ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych³. Nowelizacja przewiduje, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w terminie 6 miesięcy od dnia ich odwołania nie będzie biegło przedawnienie karalności czynu oraz przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe.

Projekt zawiera przepisy przejściowe. Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy przywołać następujące akty prawa Unii Europejskiej:

- a) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/541 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zwalczania terroryzmu i zastępującą decyzję ramową Rady 2002/475/WSiSW oraz zmieniającą decyzję Rady 2005/671/WSiSW⁴ (dalej: dyrektywa 2017/541). Dyrektywa 2017/541 określa m.in., które przestępstwa powinny zostać przez państwa członkowskie uznane za terrorystyczne (art. 3), zobowiązuje państwa członkowskie do objęcia karalnością nakłaniania innej osoby do popełnienia przestępstwa terrorystycznego (art. 6), prowadzenia instruktażu w zakresie wytwarzania lub stosowania materiałów wybuchowych, broni palnej lub innych rodzajów broni (...) w celu popełnienia lub przyczynienia się do popełnienia przestępstwa terrorystycznego (art. 7), otrzymywania instruktażu w zakresie wytwarzania lub stosowania materiałów wybuchowych, broni palnej lub innych rodzajów broni (...) w celu popełnienia lub przyczynienia się do popełnienia przestępstwa terrorystycznego (art. 8), podróży o innego państwa w celu popełnienia lub przyczynienia się do popełnienia przestępstwa terrorystycznego (art. 9).
- b) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/13/UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym⁵ (dalej: dyrektywa 2012/13). Dyrektywa 2012/13 ustanawia przepisy dotyczące

³ Dz. U. poz. 1842.

⁴ Dz. Urz. UE L 88 z 31.3.2017 r., s. 6.

⁵ Dz. Urz. UE L 142 z 1.6.2012, s. 1.

prawa osób podejrzanych lub oskarżonych do informacji dotyczących praw przysługujących im w postępowaniu karnym oraz oskarżenia przeciwko nim. Dyrektywa 2012/13 ustanawia również przepisy dotyczące prawa osób podlegających europejskiemu nakazowi aresztowania do informacji dotyczących przysługujących im praw (art. 1).

- c) decyzję ramową Rady 2005/214/WSiSW z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznawania do kar o charakterze pieniężnym⁶ (dalej: decyzja 2005/214). Decyzja 2015/214 określa procedurę uznawania i wykonywania orzeczeń wydanych w innym państwie członkowskim. W szczególności decyzja stanowi, że kwoty uzyskane z egzekucji orzeczeń przypadają państwu wykonującemu, o ile państwo wydające i wykonujące nie postanowiły inaczej (art. 11).
- d) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1805 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie wzajemnego uznawania nakazów zabezpieczenia i nakazów konfiskaty⁷ (dalej: rozporządzenie 2018/1805). Rozporządzenie 2018/1805 reguluje m.in. kwestie zarządzania i rozporządzania zabezpieczonym i skonfiskowanym mieniem (art. 28), zwrotu zabezpieczonego mienia ofierze przestępstwa (art. 29), rozporządzania skonfiskowanym mieniem lub środkami pieniężnymi uzyskanymi po jego sprzedaży (art. 30), zasady ponoszenia kosztów postępowania, w tym możliwość podziału kosztów (art. 31).
- e) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępującą decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW⁸ (dalej: dyrektywa 2011/93),
- f) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępującą decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW⁹ (dalej: dyrektywa 2011/36).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektu ustawy w zakresie, w jakim dotyczą nowelizacji Kk, należy ocenić pod kątem zgodności z dyrektywą 2017/541. Rozszerzenie przedmiotowego zakresu karalności udziału w szkoleniu w celu popełnienia przestępstwa terrorystycznego (art. 1 pkt 1 projektu) należy uznać za zgodne z art. 8 w związku z motywem 11 preambuły do dyrektywy 2017/541. W świetle postanowień dyrektywy samodzielne zapoznawanie się z treściami szkoleniowymi również należy znać za odbywanie szkolenia na potrzeby

⁶ Dz. Urz. UE L 76 z 22.3.2005, s. 16, ze zm.

⁷ Dz. Urz. UE L 303 z 28.11.2018, s. 1

⁸ Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2011, s. 1, ze zm.

⁹ Dz. Urz. UE L 101 z 15.4.2011, s. 1.

terroryzmu. Zmiany zakresu przedmiotowego karalności czynu polegającego na przekraczaniu granicy Rzeczypospolitej Polskiej w celu popełnienia przestępstwa terrorystycznego o sytuacji obejmujące zamiar popełnienia lub popełnienie przestępstwa na terytorium RP (art. 1 pkt 2 i 3 projektu) należy uznać za zgodne z art. 9 ust. 2 lit. a dyrektywy 2017/541.

Zmiany Kpk dotyczące dostępu do akt postępowania przygotowawczego (art. 2 pkt 1 projektu) mają na celu jednoznaczne ukształtowanie podstawy prawnej do udostępniania akt zakończonych postępowań przygotowawczych. Zmiany nie naruszają art. 7 dyrektywy 2012/13, który określa prawo osoby zatrzymanej lub aresztowanej na jakimkolwiek etapie postępowania karnego do dostępu do akt sprawy.

Propozycja upoważnienia Ministra Sprawiedliwości do zawierania z odpowiednim organem państwa obcego porozumienia przewidującego podział kwot lub przedmiotów uzyskanych z wykonania orzeczenia skazującego na grzywnę lub z orzeczenia przepadku (art. 2 pkt 11 projektu) nie narusza prawa UE. Decyzja 2015/2014 jest implementowana do prawa polskiego, m.in. przez przepisy Kpk – art. 611fa i n. oraz art. 611ff i n. Rozporządzenie 2018/1805, zgodnie z art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich. Proponowane upoważnienie Ministra Sprawiedliwości do zawierania porozumień precyzuje organ krajowy upoważniony do ich zawierania. Ponadto może stanowić podstawę prawną do ich zawierania z państwami, które nie są członkami Unii Europejskiej.

Propozycja zawieszenia biegu przedawnienia przestępstw i przestępstw skarbowych (art. 3 projektu) nie narusza art. 15 ust. 2 dyrektywy 2011/93 i art. 9 dyrektywy 2011/36. Zgodnie z art. 15 ust. 2 dyrektywy 2011/93 państwa członkowskie UE są zobowiązane do podjęcia niezbędnych środków do umożliwienia ścigania przestępstw w związku z niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych, przestępstw w związku z wykorzystywaniem w celach seksualnych oraz przestępstw, w związku z którymi wykorzystano pornografię dziecięcą, przez wystarczający i proporcjonalny do wagi danego przestępstwa okres od momentu osiągnięcia przez pokrzywdzonego pełnoletności. Natomiast zgodnie z art. 9 dyrektywy 2011/36/UE państwa członkowskie UE są zobowiązane do podjęcia niezbędnych środków do umożliwienia ścigania przestępstw dotyczących handlu ludźmi przez wystarczający okres od momentu osiągnięcia przez ofiarę pełnoletności. Projekt ustawy zakłada zawieszenie – na okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w terminie 6 miesięcy od dnia ich odwołania – biegu przedawnienia karalności i wykonania kary. Projekt nie modyfikuje zasady nieprzedawnienia karalności przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełnionych na szkodę małoletniego przed ukończeniem przez niego 30 roku życia (art. 101 § 4 Kk).

Pozostałe postanowienia projektu nie są objęte zakresem prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzje

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Postanowienia projektu dotyczące zmian w Kodeksie karnym są zgodne z prawem Unii Europejskiej, w szczególności z dyrektywą 2017/541.

Postanowienie projektu dotyczące dostępu do akt postępowania przygotowawczego, upoważnienia Ministra Sprawiedliwości do zawierania porozumień z organami innych państw w sprawie podziału kwot lub przedmiotów uzyskanych z wykonania orzeczeń oraz zawieszenia biegu przedawnienia przestępstw i przestępstw skarbowych w związku z epidemią COVID-19 nie naruszają prawa Unii Europejskiej.

W pozostałym zakresie projekt nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Bartosz Pawłowski
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Warszawa, 12 stycznia 2021 r.

BAS-WAPM-37/21

TRYB PILNY

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Piotr Sak) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt ustawy przewiduje nowelizację ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny¹ (dalej: Kk). W projektowanej ustawie przewidziano nowelizację art. 255a § 2 Kk poprzez dodanie sformułowania odnoszącego się do samodzielnego zapoznawania się z treściami, które są rozpowszechniane lub publicznie prezentowane, w celu popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym. Przewidziano również nowelizację obecnego brzmienia art. 259a Kk przez wykreślenie z niego wyrazów „na terytorium innego państwa”. Zgodnie z obecnym brzmieniem przepisu penalizacji podlegają czyny polegające na przekroczeniu granicy Polski w celu popełnienia na terytorium innego państwa przestępstwa o charakterze terrorystycznym. Wykreślenie wyrazów „na terytorium innego państwa” spowoduje rozszerzenie zakresu penalizacji na zachowania polegające na przekroczeniu granicy Polski również w celu popełnienia na jej terytorium ww. przestępstw.

Projekt przewiduje także zmiany w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego² (dalej: Kpk). Projektowane zmiany w Kpk dotyczą zasad dostępu do akt zakończonego postępowania przygotowawczego, rozszerzenia katalogu podmiotów obowiązanych do zabezpieczenia danych informatycznych, wprowadzenia – w przypadku niektórych przestępstw – uprawnienia organu prowadzącego postępowanie do połączenia zabezpieczenia z obowiązkiem uniemożliwienia dostępu do danych informatycznych, za pośrednictwem których przestępstwo zostało popełnione, modyfikacji zasad doręczania zatrzymanemu postanowienia o zastosowaniu wobec niego tymczasowego aresztowania, nowelizacji przepisów dotyczących instytucji listu żelaznego, zasad obligatoryjnego wyznaczania posiedzenia wstępnego,

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, ze zm.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 30, ze zm.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. *SPS.WP.020.47.2021* .....Data wpływu *13.01.21* .....

wprowadzenia podstawy prawnej umożliwiającej Ministrowi Sprawiedliwości zawieranie z właściwymi organami państw obcych porozumień o podziale kwot pieniężnych lub rzeczy uzyskanych w wyniku transgranicznej egzekucji kary grzywny lub przepadku.

Dodatkowo projekt zakłada nowelizację ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych³. Nowelizacja przewiduje, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w terminie 6 miesięcy od dnia ich odwołania nie będzie biegło przedawnienie karalności czynu oraz przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe.

Projekt ma na celu uzupełnienie przepisów implementujących art. 8 oraz art. 9 ust. 2 lit. a dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/541 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zwalczania terroryzmu i zastępującą decyzję ramową Rady 2002/475/WSiSW oraz zmieniającą decyzję Rady 2005/671/WSiSW⁴. Przepisy projektu są zgodne z przywołanymi przepisami dyrektywy.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw może być uznany przez Marszałka Sejmu za projekt ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Bartosz Pawłowski
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

³ Dz. U. poz. 1842.

⁴ Dz. Urz. UE L 88 z 31.3.2017 r., s. 6.